

Sag C-67/08

Margarete Block

mod

Finanzamt Kaufbeuren

(anmodning om præjudiciel afgørelse indgivet af Bundesfinanzhof)

»Frie kapitalbevægelser – artikel 56 EF og 58 EF – arveafgift – national lovgivning, som ikke tillader modregning i arveafgift, som skal betales i den medlemsstat, hvor ejeren af godet var bosiddende på dødstidspunktet, af arveafgift, som arvingen har betalt i en anden medlemsstat, når det arvede gode er pengefordringer – dobbeltbeskatning – restriktion – foreligger ikke«

Sammendrag af dom

Frie kapitalbevægelser – restriktioner – arveafgift

(Art. 56 EF og 58 EF)

Artikel 56 EF og 58 EF skal fortolkes således, at de ikke er til hinder for en medlemsstats lovgivning, der med hensyn til beregningen af arveafgift, som en arving bosiddende i denne medlemsstat skal betale for pengefordringer mod et finansinstitut beliggende i en anden medlemsstat, ikke giver adgang til – når arvelader på dødstidspunktet var bosiddende i den første medlemsstat – at modregne arveafgift, der er betalt i den anden medlemsstat, i den arveafgift, som skal betales i den første medlemsstat.

Denne skattemæssige ulempe skyldes, at de pågældende to medlemsstater udøver deres beskatningskompetencer parallelt, således at den ene medlemsstat har valgt at pålægge pengefordringer national arveafgift, når kreditor har bopæl i denne medlemsstat, mens den anden har valgt at pålægge sådanne fordringer national arveafgift, når debitor er etableret i sidstnævnte medlemsstat. Imidlertid er der ikke på fællesskabsrettens nuværende udviklingstrin fastsat generelle kriterier for fordelingen af medlemsstaternes kompetence vedrørende ophævelsen af dobbeltbeskatning inden for Det Europæiske Fællesskab i en situation omhandlende betaling af arveafgift. Det følger heraf, at medlemsstaterne på fællesskabsrettens nuværende udviklingstrin har en vis autonomi på området, forudsat at fællesskabsretten overholdes, og at de derfor ikke er forpligtede til at tilpasse deres eget skattesystem til de forskellige beskatningssystemer i de øvrige medlemsstater med henblik på navnlig at undgå dobbeltbeskatning, som opstår ved, at medlemsstaterne parallelt udøver deres beskatningskompetence, eller til, som en konsekvens heraf, at tillade, at der kan fradrages arveafgift betalt i en anden medlemsstat end den, hvori arvingen er bosiddende.

Det kan ikke føre til et andet resultat, at den nationale lovgivning fastsætter mere fordelagtige modregningsregler, når arvelader på dødstidspunktet var bosiddende i en anden medlemsstat, eftersom denne forskellige behandling for så vidt angår arv efter en person, der ikke var hjemmehørende på dødstidspunktet, også er en følge af, at den pågældende medlemsstat som led i sin beskatningskompetence kan vælge kreditors bopæl som tilknytningskriterium ved bedømmelsen af, om det arvede aktiv er af »udenlandsk« karakter, og følgelig, om arveafgift, der er betalt i en anden medlemsstat, kan anvendes til modregning i den første medlemsstat.

(jf. præmis 28, 30-32, 34 og 36 samt domskonkl.)

DOMSTOLENS DOM (Tredje Afdeling)

12. februar 2009 (*)

»Frie kapitalbevægelser – artikel 56 EF og 58 EF – arveafgift – national lovgivning, som ikke tillader modregning i arveafgift, som skal betales i den medlemsstat, hvor ejeren af godet var bosiddende på dødstidspunktet, af arveafgift, som arvingen har betalt i en anden medlemsstat, når det arvede gode er pengefordringer – dobbeltbeskatning – restriktion – foreligger ikke«

I sag C-67/08,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 234 EF, indgivet af Bundesfinanzhof (Tyskland) ved afgørelse af 16. januar 2008, indgået til Domstolen den 20. februar 2008, i sagen:

Margarete Block

mod

Finanzamt Kaufbeuren,

har

DOMSTOLEN (Tredje Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, A. Rosas, og dommerne A. Ó Caoimh (refererende dommer), J.N. Cunha Rodrigues, J. Klučka og A. Arabadjiev,

generaladvokat: J. Mazák

justitssekretær: fuldmægtig B. Fülöp,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 27. november 2008,

efter at der er afgivet indlæg af:

- Margarete Block ved Rechtsanwalt S. Gorski
- Finanzamt Kaufbeuren ved M. Stock, som befuldmægtiget
- den tyske regering ved M. Lumma og C. Blaschke, som befuldmægtigede
- den spanske regering ved M. Muñoz Pérez, som befuldmægtiget
- den nederlandske regering ved C. Wissels og M. Noort, som befuldmægtigede
- den polske regering ved M. Dowgielewicz, som befuldmægtiget
- Det Forenede Kongeriges regering ved S. Ossowski, som befuldmægtiget, bistået af barrister S. Ford
- Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved R. Lyal og W. Mölls, som befuldmægtigede,

og idet Domstolen efter at have hørt generaladvokaten har besluttet, at sagen skal pådømmes uden forslag til afgørelse,

afsagt følgende

Dom

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 56 EF og 58 EF om de frie kapitalbevægelser.

2 Anmodningen er blevet forelagt i en sag mellem Margarete Block, der er arving efter en person afdød ved døden i Tyskland, og Finanzamt Kaufbeuren (herefter »Finanzamt«) vedrørende beregningen af arveafgift for pengefordringer, som arveladeren havde mod finansinstitutter beliggende i Spanien.

Retsforskrifter

Fællesskabsbestemmelser

3 I artikel 1 i Rådets direktiv 88/361/EØF af 24. juni 1988 om gennemførelse af traktatens artikel 67 (artikel 67 er nu ophævet ved Amsterdamtraktaten) (EFT L 178, s. 5) bestemmes:

»1. Medlemsstaterne ophæver de restriktioner for kapitalbevægelser, der finder sted mellem valuta-indlænderne i medlemsstaterne, medmindre andet er fastsat i nedenstående bestemmelser. For at lette gennemførelsen af dette direktiv, klassificeres kapitalbevægelserne efter nomenklaturen i bilag I.

Overførsler i tilknytning til kapitalbevægelser foregår under samme valutabetingelser som dem, der gælder for betalinger i forbindelse med løbende transaktioner.«

4 I bilag I til direktiv 88/361 opregnes kapitalbevægelserne, og herunder anføres i bilagets rubrik XI »Kapitalbevægelser af personlig karakter«, hvilke omfatter arv.

Nationale bestemmelser

5 § 1, stk. 1, nr. 1, i lov om arve- og gaveafgift (Erbschaftsteuer- und Schenkungsteuergesetz)

bestemmer i den affattelse, som fandt anvendelse i 1999 (BGBl. 1997 I, s. 378, herefter »ErbStG«), at arv er en skattepligtig transaktion, som er omfattet af denne lov.

6 ErbStG's § 2, stk. 1, nr. 1, med overskriften »Personlig skattepligt« har følgende ordlyd:

»(1) Skattepligten indtræder

1. i de § 1, stk. 1, nr. 1-3, opregnede tilfælde, for den samlede formueværdi, når afdøde på dødstidspunktet, gavegiver på tidspunktet for gavens ydelse, eller den begunstigede på tidspunktet for skattens opståen, var hjemmehørende. Som hjemmehørende anses:

a) fysiske personer, der har bopæl eller sædvanligt opholdssted i Tyskland

[...]«

7 Under overskriften »Modregning af udenlandsk arveafgift« bestemmes det i ErbStG's § 21, stk. 1 og 2:

»(1) Når de begunstigedes udenlandske aktiver i udlandet er underlagt en – udenlandsk – beskatning, som svarer til den tyske arveafgift, skal den fastsatte skyldige udenlandske afgift, som er betalt, og som ikke kan nedsættes, i de tilfælde, som er opregnet i § 2, stk. 1, nr. 1, og for så vidt som bestemmelserne i en overenskomst om undgåelse af dobbeltbeskatning ikke finder anvendelse, efter ansøgning herom modregnes i den tyske arveafgift, for så vidt som de udenlandske aktiver ligeledes er pålagt tysk arveafgift. [...]«

(2) Ved udenlandske aktiver i henhold til stk. 1 forstås:

1. såfremt arvelader var hjemmehørende på dødstidspunktet: alle aktiver af den i § 121 i Bewertungsgesetz [værdiansættelsesloven, i den affattelse, som fandt anvendelse i 1999 (BGBl. 1991 I, s. 230, herefter »BewG«)] nævnte art, som henhører under en anden stat, såvel som alle brugsrettigheder over disse aktiver

2. såfremt arvelader ikke var hjemmehørende på dødstidspunktet: alle aktiver, bortset fra tyske aktiver i henhold til [BewG's] § 121, såvel som alle brugsrettigheder over disse aktiver.«

8 BewG's § 21 har overskriften »Indenlandske aktiver« og er affattet således:

»Indenlandske aktiver omfatter:

1. indenlandske land- og skovbrugsmæssige aktiver

2. indenlandsk fast ejendom

3. indenlandske erhvervsaktiver. Herved forstås aktiver, der anvendes til industriel eller handelsmæssig virksomhed i Tyskland, når der for at drive denne virksomhed opretholdes et fast driftssted, eller er udpeget en fast repræsentant, i Tyskland

4. andele i et kapitalselskab, når selskabet har hjemsted eller hovedkontor i Tyskland, og selskabsdeltageren enten alene eller sammen med ham nærtstående personer, jf. § 1, stk. 2, i lov om beskatning ved relationer til udlandet (Gesetz über die Besteuerung bei Auslandsbeziehungen (Außensteuergesetz)) [...], direkte eller indirekte ejer mindre end en tiendedel af selskabets aktiekapital eller indskudskapital

5. opfindelser, brugsmodeller og topografier, som ikke er omfattet af nr. 3, og som er registreret i en fortegnelse eller et register i Tyskland
6. økonomiske goder, som ikke er omfattet af nr. 1, 2 og 5, og som stilles til rådighed for en indenlandsk industriel eller handelsmæssig virksomhed, navnlig ved en leje- eller forpagtningsaftale
7. pante-, gælds-, og rentefordringer vedrørende fast ejendom samt andre fordringer og rettigheder, når der direkte eller indirekte er stillet sikkerhed herfor i indenlandske ejendomsbesiddelser eller lignende ejendomsrettigheder eller i skibe registreret i et tysk register. Lån og fordringer, for hvilke der er udstedt obligationer, er ikke omfattet
8. fordringer hidrørende fra deltagelse i en handelsvirksomhed som stille selskabsdeltager og fra udlån, når skyldneren har bopæl, sædvanligt opholdssted eller hovedkontor i Tyskland
9. brugsrettigheder over et af de nr. 1-8 opregnede aktiver.«

Twisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

9 Margarete Block, der bor i Tyskland, er enearving efter en person, som i 1999 afgik ved døden i samme medlemsstat, hvori afdødes sidste bopæl var beliggende. Boet bestod i det væsentlige af en kapitalformue, der dels var investeret i Tyskland, 144 255 DEM, dels i finansinstitutter beliggende i Spanien, med et beløb svarende til 994 494 DEM. For den formue, der var investeret i Spanien, måtte Margarete Block i Spanien betale et beløb svarende til 207 565 DEM i arveafgift.

10 I skatteansættelsen af 14. marts 2000 fastsatte Finanzamt Margarete Blocks skyldige arveafgift uden at tage hensyn til den arveafgift, som hun havde betalt i Spanien. Margarete Block påklagede denne afgørelse, hvorved hun krævede den i Spanien erlagte arveafgift modregnet i den arveafgift, hun skulle betale i Tyskland, og det beløb, som oversteg den tyske arveafgift, tilbagebetalt.

11 Efter denne klage tillod Finanzamt ved afgørelse af 4. juli 2003 fradrag for den spanske arveafgiftsskyld som bogæld, dvs. at den i Spanien erlagte arveafgift blev fratrullet i beregningsgrundlaget for den arveafgift, som skulle betales i Tyskland. Under hensyntagen til testamentariske forpligtelser og til et personligt fribeløb fremkom der ifølge denne afgørelse en afgiftspligtig arv på afrundet 579 000 DEM, for hvilken der blev fastsat en arveafgift på 124 500 DEM (63 655,84 EUR).

12 Margarete Block anlagde sag ved Finanzgericht med påstand om, at den i Spanien erlagte arveafgift blev modregnet i den arveafgift, som skulle betales i Tyskland i stedet for, at den som bogæld blev fratrullet i beregningsgrundlaget. Finanzgericht var af den opfattelse, at en modregning af den spanske arveafgift i henhold til ErbStG's § 21, stk. 1, var udelukket på grund af bestemmelsens stk. 2, nr. 1, da pengefordringerne mod finansinstitutter beliggende i Spanien ikke var omfattet af BewG's § 121. Disse pengefordringer udgjorde derfor ikke »udenlandske aktiver« i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i ErbStG's § 21, stk. 2, nr. 1. Finanzgericht fandt det ikke betænkeligt, at de omhandlede pengefordringer således blev dobbeltbeskattet, eftersom det ikke er de tyske skattemyndigheders opgave at støtte andre medlemsstater.

13 Under revisionsankesagen fastslog Bundesfinanzhof, at Margarete Block på grund af den manglende harmonisering på fællesskabsplan af begrebet »udenlandske aktiver« udsættes for dobbeltbeskatning, eftersom Forbundsrepublikken Tyskland anvender kreditors bopæl, mens

Kongeriget Spanien anvender debtors bopæl, som kriterium ved bedømmelsen af, hvilket land der har retten til at opkræve arveafgift for pengefordringer.

14 Den forelæggende ret har rejst tvivl om, hvorvidt denne dobbeltbeskatning er i strid med fællesskabsretten. Dels ville der, såfremt arveladers samlede formue havde været investeret i Tyskland, nemlig alene kunne opkræves tysk arveafgift, dels er kreditors bopæl ikke et mindre sagligt skattemæssigt tilknytningskriterium end debtors bopæl, idet den arvede formue tilhører kreditor.

15 Hvis denne dobbeltbeskatning udgør en restriktion for de frie kapitalbevægelser, spørger den forelæggende ret endvidere, om restriktionen kan begrundes i EF-traktatens artikel 73 D, stk. 1, litra a) [nu artikel 58, stk. 1, litra a), EF], som fortolket i erklæring nr. 7 ad artikel 73 D i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, vedlagt som bilag til EU-traktaten (EFT 1992 C 191, s. 95), hvorved »Konferencen bekræfter, at medlemsstaternes ret til at anvende de relevante bestemmelser i deres skattelovgivning som nævnt i artikel 73 D, stk. 1, litra a), i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab kun finder anvendelse på de bestemmelser, der findes ved udgangen af 1993. Denne erklæring gælder kun for kapitalbevægelser og betalinger mellem medlemsstaterne«. Bestemmelserne i ErbStG's § 21 var gældende allerede før 1993, idet bekendtgørelsen af nyaffattelsen af denne lov i 1997 ikke var en konstitutiv akt fra lovgiver svarende til en ny offentliggørelse.

16 På denne baggrund har Bundesfinanzhof besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Tillader bestemmelserne i EF-traktatens artikel 73 D, stk. 1, litra a), og artikel 73 D, stk. 3 [nu artikel 58, stk. 1, litra a), og artikel 58, stk. 3, EF], at modregning af spansk arveafgift i den tyske arveafgift også udelukkes ved arvefald i 1999 i henhold til [ErbStG's] § 21, stk. 1, og § 21, stk. 2, nr. 1, jf. [BewG's] § 121 (objektiv begrænsning)?

2) Skal EF-traktatens artikel 73 B, stk. 1 (nu artikel 56, stk. 1, EF), fortolkes således, at arveafgift, som en medlemsstat i Den Europæiske Union opkræver i forbindelse med, at en arving, der er bosiddende i Tyskland, arver en pengefordring mod kreditinstitutter i førstnævnte medlemsstat, fra en arvelader, der senest var bosiddende i Tyskland, skal modregnes i den tyske arveafgift?

3) Er sagligheden af de forskellige tilknytningskriterier i de nationale afgiftsordninger af betydning ved afgørelsen af, hvilken af de berørte stater der skal undgå dobbeltbeskatningen, og er tilknytningen til kreditors bopæl i givet fald mere saglig end tilknytningen til debtors hjemsted?»

Om de præjudicielle spørgsmål

17 Med disse spørgsmål, der behandles samlet, ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 56 EF og 58 EF skal fortolkes således, at de er til hinder for en medlemsstats lovgivning som den i hovedsagen omhandlede, der med hensyn til beregningen af arveafgift, som en arving bosiddende i denne medlemsstat skal betale for pengefordringer mod et finansinstitut beliggende i en anden medlemsstat, ikke giver adgang til – når arvelader på dødstidspunktet var bosiddende i den første medlemsstat – at modregne arveafgift, der er betalt i den anden medlemsstat, i den arveafgift, som skal betales i den første medlemsstat.

18 Ifølge fast retspraksis indeholder artikel 56, stk. 1, EF et generelt forbud mod restriktioner for kapitalbevægelser mellem medlemsstaterne (jf. dom af 6.12.2007, forenede sager C-463/04 og C-464/04, *Federconsumatori m.fl.*, Sml. I, s. 10419, præmis 19 og den deri nævnte retspraksis).

19 Da begrebet »kapitalbevægelser« i henhold til artikel 56, stk. 1, EF ikke er defineret i traktaten, har Domstolen tidligere anerkendt, at den nomenklatur, der er indeholdt i bilag I til direktiv 88/361, er af vejledende værdi, selv om direktivet er udstedt på grundlag af EØF-traktatens artikel 69 og artikel 70, stk. 1 (senere EF-traktatens artikel 69 og artikel 70, stk. 1, nu ophævet ved Amsterdamtraktaten), idet den i bilaget indeholdte nomenklatur, som anført i tredje afsnit i indledningen til bilaget, ikke udtømmende definerer begrebet »kapitalbevægelser« (jf. bl.a. dom af 23.2.2006, sag C-513/03, van Hilten-van der Heijden, Sml. I, s. 1957, præmis 39, og af 17.1.2008, sag C-256/06, Jäger, Sml. I, s. 123, præmis 24).

20 Under henvisning til, at arv – som består i overførsel til en eller flere personer af aktiver efterladt af en person, der er afgået ved døden – henhører under afsnit XI i bilag I til direktiv 88/361 med overskriften »Kapitalbevægelser af personlig karakter«, har Domstolen fastslået, at arv, uanset om der er tale om pengebeløb, fast ejendom eller løsøre, udgør kapitalbevægelser som omhandlet i artikel 56 EF med undtagelse af tilfælde, hvor de afgørende elementer ved arven er begrænset til en medlemsstat (jf. bl.a. dom af 11.12.2003, sag C-364/01, Barbier, Sml. I, s. 15013, præmis 58, domme af 11.9.2008, sag C-43/07, Arens-Sikken, endnu ikke trykt i Samling af Afgørelser, præmis 30, og sag C-11/07, Eckelkamp, endnu ikke trykt i Samling af Afgørelser, præmis 39, samt dom af 27.1.2009, sag C-318/07, Persche, endnu ikke trykt i Samling af Afgørelser, præmis 30 og 31).

21 En situation, hvor en person, der er bosat i Tyskland på tidspunktet for sin død, som arv til en anden person, også bosiddende i denne medlemsstat, efterlader pengefordringer mod et finansinstitut beliggende i Spanien, og for hvilke der opkræves arveafgift både i Tyskland og i Spanien, udgør på ingen måde en rent intern situation.

22 Den i hovedsagen omhandlede arv er derfor en kapitalbevægelse som omhandlet i artikel 56, stk. 1, EF.

23 Det må herefter undersøges, om en national lovgivning som den i hovedsagen omhandlede udgør en restriktion for de frie kapitalbevægelser, således som Margarete Block har gjort gældende.

24 Med hensyn til arv fremgår det af Domstolens praksis, at de foranstaltninger, der er forbudt ifølge artikel 56, stk. 1, EF, fordi de udgør restriktioner for kapitalbevægelserne, omfatter foranstaltninger, som medfører en formindskelse af værdien af den arv, som tilkommer en person, der har bopæl i en anden stat end i den medlemsstat, hvor de pågældende goder befinder sig, og som pålægger disse goder arveafgift (van Hilten-van der Heijden-dommen, præmis 44, Jäger-dommen, præmis 31, Arens-Sikken-dommen, præmis 37, og Eckelkamp-dommen, præmis 44).

25 Det er imidlertid ubestridt, at den omhandlede nationale lovgivning, der fastlægger beregningen af den arveafgift, som en arving bosiddende i Tyskland skal betale for pengefordringer efterladt af en person, der på dødstidspunktet også havde bopæl i denne medlemsstat, fastsætter enslydende arveafgiftsregler, uanset om det finansinstitut, der er debitor for pengefordringerne, er beliggende i Tyskland eller i en anden medlemsstat.

26 Margarete Block anfører imidlertid, at nævnte nationale lovgivning begrænser de frie kapitalbevægelser, eftersom alle de arvede goder, der befinder sig i en anden medlemsstat end den, hvori arvelader havde bopæl på dødstidspunktet, ikke nødvendigvis giver ret til modregning i arveafgift, der er betalt i denne anden medlemsstat. Når ejeren af disse goder var bosiddende i Tyskland på dødstidspunktet, som det var tilfældet i hovedsagen, omfatter begrebet »udenlandske aktiver« i ErbStG's § 21, der giver ret til en sådan modregning, i henhold til samme bestemmelses stk. 2, nr. 1, ikke visse aktiver, f.eks. pengefordringer, heller ikke selv om disse aktiver fra et

økonomisk synspunkt klart befinder sig i udlandet. Dette fører til en hindring i strid med artikel 56, stk. 1, EF, for så vidt som risikoen for dobbeltbeskatning vil afholde både ejere og deres arvinger fra at investere i visse medlemsstater.

27 Herved bemærkes, at som Margarete Block har gjort gældende, fører den omstændighed, at arvede goder, såsom pengefordringer, i Tyskland udelukkes fra begrebet »udenlandske aktiver« – der efter den nationale lovgivning giver ret til at modregne arveafgift erlagt i udlandet i den arveafgift, som skal betales i denne medlemsstat – til en større afgiftsbyrde, når pengefordringerne indehaves mod et finansinstitut beliggende i en anden medlemsstat, der har opkrævet arveafgift herfor, i dette tilfælde Kongeriget Spanien, end når de samme pengefordringer indehaves mod et finansinstitut etableret i Tyskland.

28 Som alle de regeringer, der har afgivet indlæg for Domstolen, samt Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber med rette har anført, skyldes denne skattemæssige ulempe, at de pågældende to medlemsstater udøver deres beskatningskompetencer parallelt, således at den ene medlemsstat, nemlig Forbundsrepublikken Tyskland, har valgt at pålægge pengefordringer arveafgift, når kreditor har bopæl i Tyskland, mens den anden, nemlig Kongeriget Spanien, har valgt at pålægge sådanne fordringer arveafgift, når debitor er etableret i Spanien (jf. i denne retning dom af 14.12.2006, sag C-513/04, Kerckhaert og Morres, Sml. I, s. 10967, præmis 20, og af 6.12.2007, sag C-298/05, Columbus Container Services, Sml. I, s. 10451, præmis 43).

29 I denne forbindelse bemærkes, at de dobbeltbeskatningsoverenskomster, der er omhandlet i artikel 293 EF, har til formål at fjerne eller afbøde de negative virkninger, som det har for det indre markeds funktion, at de nationale skattesystemer, som er nævnt i den foregående præmis, består side om side med hinanden (jf. Kerckhaert og Morres-dommen, præmis 21, og Columbus Container Services-dommen, præmis 44).

30 Der er imidlertid ikke på fællesskabsrettens nuværende udviklingstrin hvad angår en situation som den, der foreligger i hovedsagen, fastsat generelle kriterier for fordelingen af medlemsstaternes kompetence vedrørende ophævelsen af dobbeltbeskatning inden for Det Europæiske Fællesskab. Når bortses fra Rådets direktiv 90/435/EØF af 23. juli 1990 om en fælles beskatningsordning for moder- og datterselskaber fra forskellige medlemsstater (EFT L 225, s. 6), konventionen af 23. juli 1990 om ophævelse af dobbeltbeskatning i forbindelse med regulering af forbundne foretagenders overskud (EFT L 225, s. 10) og Rådets direktiv 2003/48/EF af 3. juni 2003 om beskatning af indtægter fra opsparing i form af rentebetalinger (EUT L 157, s. 38), er der ikke hidtil inden for rammerne af fællesskabsretten fastsat nogen som helst foranstaltning med henblik på vedtagelse af ensartede eller harmoniserede regler med det formål at afskaffe dobbeltbeskatning (jf. Kerckhaert og Morres-dommen, præmis 22, og Columbus Container Services-dommen, præmis 45).

31 Det følger heraf, at medlemsstaterne på fællesskabsrettens nuværende udviklingstrin har en vis autonomi på området, forudsat at fællesskabsretten overholdes, og at de derfor ikke er forpligtede til at tilpasse deres eget skattesystem til de forskellige beskatningssystemer i de øvrige medlemsstater med henblik på navnlig at undgå dobbeltbeskatning, som opstår ved at medlemsstaterne parallelt udøver deres beskatningskompetence, eller til, som en konsekvens heraf, at tillade, at der i et tilfælde som det i hovedsagen omhandlede kan fradrages arveafgift betalt i en anden medlemsstat end den, hvori arvingen er bosiddende (jf. i denne retning Columbus Container Services-dommen, præmis 51).

32 Det kan ikke føre til et andet resultat, at ErbStG's § 21, således som Margarete Block har anført i sit skriftlige indlæg, fastsætter mere fordelagtige modregningsregler, når arvelader på dødstidspunktet var bosiddende i en anden medlemsstat end Forbundsrepublikken Tyskland, idet denne bestemmelses stk. 2, nr. 2, i et sådant tilfælde indeholder en bredere definition af begrebet

»udenlandske aktiver« end den, der finder anvendelse på en situation som den, sagsøgeren i hovedsagen befinder sig i.

33 Som den tyske regering og Kommissionen har bekræftet under retsmødet, forholder det sig ganske vist således, at når arvelader på dødstidspunktet var bosiddende i en anden medlemsstat end Forbundsrepublikken Tyskland, fastsætter den nationale lovgivning, at der med hensyn til beregningen af den tyske arveafgift, som en hjemmehørende arving skal betale for pengefordringer mod et finansinstitut beliggende i denne anden medlemsstat, kan modregnes med arveafgift betalt for de samme pengefordringer i sidstnævnte medlemsstat, idet disse pengefordringer i et sådant tilfælde er omfattet af begrebet »udenlandske aktiver« i henhold til ErbStG's § 21, stk. 2, nr. 2.

34 Denne forskellige behandling for så vidt angår arv efter en person, der ikke var hjemmehørende på dødstidspunktet, er imidlertid også en følge af, at den pågældende medlemsstat i overensstemmelse med den i denne doms præmis 28-31 nævnte retspraksis som led i sin beskatningskompetence kan vælge kreditors bopæl som tilknytningskriterium ved bedømmelsen af, om det arvede aktiv er af »udenlandsk« karakter, og følgelig, om arveafgift, der er betalt i en anden medlemsstat, kan anvendes til modregning i Tyskland.

35 Desuden fremgår det af Domstolens faste praksis, at traktaten ikke sikrer, at en unionsborger kan flytte til en anden medlemsstat end den, hvori han hidtil havde bopæl, uden skattemæssige konsekvenser. Henset til forskellene i medlemsstaternes lovgivninger på dette område, kan en sådan flytning, alt efter den foreliggende situation, være mere eller mindre fordelagtig for borgeren (jf. i denne retning dom af 15.7.2004, sag C-365/02, Lindfors, Sml. I, s. 7183, præmis 34, og af 12.7.2005, sag C-403/03, Schempp, Sml. I, s. 6421, præmis 45).

36 Følgelig skal de forelagte spørgsmål besvares med, at artikel 56 EF og 58 EF skal fortolkes således, at de ikke er til hinder for en medlemsstats lovgivning som den i hovedsagen omhandlede, der med hensyn til beregningen af arveafgift, som en arving bosiddende i denne medlemsstat skal betale for pengefordringer mod et finansinstitut beliggende i en anden medlemsstat, ikke giver adgang til – når arvelader på dødstidspunktet var bosiddende i den første medlemsstat – at modregne arveafgift, der er betalt i den anden medlemsstat, i den arveafgift, som skal betales i den første medlemsstat.

Sagens omkostninger

37 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Tredje Afdeling) for ret:

Artikel 56 EF og 58 EF skal fortolkes således, at de ikke er til hinder for en medlemsstats lovgivning som den i hovedsagen omhandlede, der med hensyn til beregningen af arveafgift, som en arving bosiddende i denne medlemsstat skal betale for pengefordringer mod et finansinstitut beliggende i en anden medlemsstat, ikke giver adgang til – når arvelader på dødstidspunktet var bosiddende i den første medlemsstat – at modregne arveafgift, der er betalt i den anden medlemsstat, i den arveafgift, som skal betales i den første medlemsstat.

Underskrifter

* Processprog: tysk.